

Algemene beschouwingen DorpsBelang

Naar een duurzaam evenwicht:

Begroting 2025 Meerjarenraming 2026 – 2028

Geachte burgemeester en wethouders,

Inleiding

Het is al sinds 2023 bekend dat gemeente Eemnes voor de begroting voor 2025 en verder een uitdaging heeft – door het wegvallen van extra rijksbijdrage voor jeugdzorg en een lagere uitkering uit het gemeentefonds.

De VNG heeft geadviseerd om in de kadernota 2025 het effect van deze ontwikkelingen op de financiële positie van Eemnes zichtbaar te maken door het coalitieprogramma compleet te begroten en pas later bij de begroting 2025 naar mogelijke ombuigingen te kijken.

Bij de kadernota 2025 in juni was nog sprake van een negatief saldo van ruim EUR 1 mio. Zeer teleurstellend is dat bij de begroting 3 maanden later er sprake is van een tekort van EUR 1,7 mio.

DorpsBelang heeft respect voor het ombuigingsprogramma “Naar een duurzaam evenwicht” waarin door een 70-tal ombuigingen en besparingen er een sluitende begroting voor 2025 en voor de opvolgende jaren 2026, 2027 en 2028 wordt gerealiseerd. Met name dit laatste is in vergelijking tot de omliggende gemeentes een sterke prestatie omdat deze alleen een sluitende begroting voor 2025 hebben. Het overschot voor 2027 was krap, slechts EUR 26K en dus best een uitdaging.

Echter ook hier worden we positief verrast omdat niet alle bezuinigingen in de berekeningen waren meegenomen: een voordeel van EUR 250K tot 300K per jaar. Graag horen we wel van het college wat de belangrijkste posten zijn geweest voor een dergelijk groot positief verschil?

Dit biedt ook ruimte om te bekijken of de lasten van de burgers door voorstellen uit de Raad hier en daar verlaagd kunnen worden.

Tenslotte staat elk jaar de lage solvabiliteit ratio en schuldquote hier ter discussie. Het plan is om de grondexploitatie en bouwprojecten in een aparte bv te plaatsen waardoor de ratio en quote verbeteren. Gaat het plan om dit in januari 2025 te realiseren door?

Ronde 1: Buitenruimte onderhouden en duurzaam en prettig wonen

Programma 2: buitenruimte onderhoud in Eemnes

Een prettige woonomgeving, dat is hoe we Eemnes ervaren en belangrijk om dat zo te houden en er samen voor te zorgen. Dat samen kan inhouden dat er een stukje groen in zelfbeheer komt, wat op een aantal plekken al is gebeurd, maar ook als inwoner zorgen voor de directe omgeving van de tuin en woning, geen overhangend groen op de openbare weg en zwerfvuil in de directe omgeving opruimen, dat is een kleine moeite waarmee we allemaal bijdragen aan een fijne woonomgeving.

Ondanks alle noodzakelijke bezuinigingen en de stijgende kosten van beheer en onderhoud van de openbare ruimte, kiest DorpsBelang voor een algemeen en acceptabel beeld van onze buiten ruimte.

Het groenonderhoud op rotondes kan wat DorpsBelang betreft prima uitbesteed worden, in ruil voor een reclame bordje van een lokale ondernemer die het onderhoud voor zijn/haar rekening neemt. Dit kan wat ons betreft ook mogelijk gelden voor andere in het zicht liggend groenperken.

Het hondenbeleid wat we dit jaar vastgesteld hebben gaat hopelijk de overlast van Hondenpoep verminderen, daarvoor gaan er nog aanpassingen plaatsvinden in de openbare ruimte en goed over gecommuniceerd worden.

Wat verkeer betreft is er altijd wel werk aan de winkel en zijn er verbeterpunten. Er is al overleg met bewoners over de inrichting van de Laarderweg en gaat er aan de plannen voor de zuidelijke ontsluiting via de Eikenlaan gewerkt worden. Goed dat er ook gewerkt gaat worden aan de overlast van worteldruk op fiets en voetpaden, wat de veiligheid voor voetganger en fietser zal verbeteren.

We hopen dat ook de kind linten komend jaar opgepakt gaan worden.

We zijn niet voor het initiatief van deelscooters of deelfietsen, daar vinden we Eemnes te klein voor.

We gaan weer aan de slag met wijkschouwen in Fazantenhof, Patrijzenhof en Troeveveen, via participatie worden wensen en ideeën opgehaald om zo deze wijken te vergroenen en de leefbaarheid te verbeteren.

Natuurlijk zijn we na al die jaren van ontwerpen, voorbereiding en overleggen blij met de vrij snelle realisatie van de HOV halten en de quick win afslag van de A27. Een deel van de verlichting is afgelopen week gaan werken en we hopen dat de rest van de verlichting snel volgt.

Het water en rioleringsprogramma is kort geleden vastgesteld, waardoor er in 2025 aan de uitwerking daarvan gewerkt gaat worden, zodat ook Eemnes klimaatbestendige buitenruimte heeft.

Programma 3 Duurzaam en prettig wonen in Eemnes

Eemnes is kwa ligging ook heel populair bij niet-Eemnessers, wat de uitdaging geeft: hoe bouwen we voor zoveel mogelijk Eemnessers die hier willen blijven wonen of vanuit hun ouderlijk huis een eigen huis in Eemnes willen.

De tweede uitdaging in de overspannen woningmarkt is de betaalbaarheid. De bouwkosten en materialen zijn zo duur geworden dat de betaalbaarheid voor veel mensen niet betaalbaar is en daar is maar weinig aan te doen.

Het woningbouwlocatieonderzoek gaat ons keuzes geven over waar naast Zuidpolder-Zuid nog meer gebouwd kan worden en zo ja wat. Zuidpolder- zuid krijgt nu hopelijk groen licht van de provincie en daarnaast kijken we naar de bouw van tiny houses of prefab seriewoningen aan de noordkant en hopelijk gaat de provincie daar ook mee akkoord. Wat het voorstel voor intramurale zorgwoningen betreft, zien wij liever zorgwoningen met lichtere zorg á la vroegere bejaardenhuizen.

Kortom het belangrijkste bij de woningbouw is, bouwen voor de juiste doelgroepen en aandacht voor betaalbaarheid.

Isolatiemaatregelen en verduurzamingen van gebouwen en woningen blijft heel belangrijk. Van belang is de onze inwoners over alle subsidiemogelijkheden te informeren.

Ook de overgang naar een nieuwe afvalinzamelaar geeft ons de mogelijkheid om een keuze te maken zodat het restafval vermindert, maar de kosten betaalbaar blijven. De evaluatie van de afvalinzameling komt einde dit jaar, waarna we als raad een keuze voor de toekomst kunnen maken.

Dus naast wat bezuinigingen op deze programma's ook positieve impulsen.

Bij deze ronde hebben we de volgende amendementen en moties alle drie samen met CDA

Amendement CDA DB buurtbudgetten

dictum

- Het voorstel buurtbudgetten te schrappen en zodoende 75.000 te besparen in 2025
- Een nieuw potje **buurtinitiatieven** in te stellen, waar naast een groen initiatief ook ander sociale dingen georganiseerd kunnen worden en daar jaarlijks 20.000 euro voor te reserveren.

Motie DB CDA rotondes en reclame

dictum

Verzoekt het college

- Te onderzoeken welke percelen en/of objecten uitbesteed zouden kunnen worden en met een voorstel naar de raad te komen om rotondes en eventuele ander geschikte plekken op deze manier uit te besteden.

Amendement DB CDA stelpost bestemmingsplannen

Stelpost bestemmingsplannen is niet overgenomen

dictum

Stelt voor dit wel te doen en zo een bezuiniging van 75.000 euro voor 2025 in te boeken

Ronde 2 Besturen en diensten verlenen in een veilig Eemnes en algemene inkomsten en uitgaven van Eemnes

Programma 1 Besturen en diensten verlenen in een veilig Eemnes

In dit nieuwe programma 1 zijn Bestuur, Veiligheid en Vergunning en handhaving samengebracht. De besparingen en ombuigingen voor 2025 zijn beperkt tot communicatie en representatie. De Rotonde is voor DorpsBelang een zeer belangrijke publicatie die gehandhaafd dient te worden.

Een belangrijke besparing vanaf 2026 betreft de verlaging van de formatie van het college met 1 wethouder en de reductie formatie bestuursadviseur. Als argument wordt gebruikt dat door de forse bezuinigingen en het schrappen van beleidsvoornemens en investeringen deze reducties mogelijk moeten zijn. De realiteit is dat het aan de nieuwe coalitie na de verkiezingen in 2026 is om de bezetting van het college en bestuur te bepalen. DorpsBelang heeft wel twijfels bij deze bezuinigingen ook gezien de werkdruk door overleg in 2 regio's Amersfoort/Utrecht en Gooi en Vechtstreek. Een vraag aan het college is: Hoe serieus is dit voorstel??

In de begroting 2025 is voorgesteld om het Team Openbare Orde en Veiligheid uit te breiden met 3FTE. De laatste jaren is de meeste capaciteit gebruikt voor het opvangen van Oekraïners en zijn er veel zaken blijven liggen. DorpsBelang is voor deze uitbreiding omdat hiermee het goedgekeurde Integraal Veiligheids Plan kan worden uitgevoerd met meer aandacht voor ondermijning , cyber en jeugdcriminaliteit.

Met betrekking tot de brandweerkazerne spelen een tweetal zaken. Er wordt geïnvesteerd in de verduurzaming van de brandweerkazerne. Het is aannemelijk om 30% van de energiekosten als besparing op te nemen. Daarnaast speelt de mogelijke overdracht van kazernes naar de VRU. De ingeboekte besparing op huisvestingskosten met 50% lijkt ook aannemelijk omdat de huidige kazerne in Eemnes door een relatief klein aantal inwoners wordt gedragen/gefinancierd

Tenslotte DorpsBelang is tevreden dat het college geen besparingen gezocht heeft door minder frequent te handhaven. Immers dit betekent minder zichtbaar op straat, het opvangen van minder signalen van de burgers en hierdoor zal op termijn de leefbaarheid van Eemnes negatief beïnvloed worden.

Programma 6 Algemene inkomsten en uitgaven van Eemnes

De grote uitdaging bij de begroting van 2025 en de meerjarenbegroting 2026, 2027 en 2028 is om de dalende inkomsten uit het Gemeentefonds. Daarboven op komt het ravijnjaar voor jeugdzorg in 2026 te compenseren door ombuigingen en besparingen.

Bij programma's 1 t/m 5 zijn bij de besparingen de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- 1) Eemnes blijft de levendige, zorgzame, veilige en toekomstbestendige gemeente,
- 2) zo min mogelijk gevolgen voor kinderen en
- 3) jongeren en kwetsbare inwoners zo min mogelijk raken.

De grootste bezuiniging zit in het terugschalen van de plannen en ambities. DorpsBelang kan zich in deze uitgangspunten vinden.

Een aanzienlijk deel van de uitgaven betreft bijdrage aan verbonden partijen. In totaal stijgen deze uitgaven in 2025 met bijna EUR 1 miljoen. De grootste stijgingen betreffen BEL Combinatie van 8,5 miljoen naar EUR 9,1 miljoen en SOZA HBEL van EUR 830.000 naar EUR 1.070.000. Aanpassen van deze budgetten is niet makkelijk. Als 1^e stap is een bezuiniging van 1,5% vanaf 2026 voorgesteld hetgeen neerkomt op EUR 46.000 vanaf 2026. DorpsBelang vindt deze bezuinigingen te beperkt en hoopt dat door overleg met Laren, Blaricum en Huizen deze bijdragen de komende jaren verder kunnen dalen.

Er is ook gezocht naar extra bezuinigingen of inkomsten om in de begroting de komende jaren een structureel overschot per jaar te hebben. Dit ook omdat de ervaring leert dat de feitelijke uitgaven veelal hoger zijn dan begroot.

Het positieve effect van alle maatregelen inclusief Programma 6 is een structureel overschot van EUR 463K in 2025, EUR 506K in 2026. EUR 315K in 2027 en EUR 544K in 2028 waarmee DorpsBelang het college complimenteert.

Dit overschot biedt ruimte om de burgerlasten nog eens onder de loep te nemen. De gemiddelde stijging van OZB, afval en riool is gemiddeld 8 a 9 %. Een verlaging van het OZB tarief, nu 8,1%, zou overwogen kunnen worden. Bij een OZB van 6% worden de inkomsten verlaagd met EUR 70K per jaar. DorpsBelang dient hiervoor een amendement in. De vraag is of het overschot in 2027 van ruim EUR 300K na alle raadsvoorstellen voldoende ruimte biedt voor deze aanpassing? Daar zijn we van overtuigd.

Bij deze ronde hebben we de volgende motie en amendement:

Motie De Rotonde DB en CDA

Dictum

Verzoekt het college

- De Rotonde in huidige vorm en frequentie te handhaven

Amendement OZB verlaging DB

dictum

Stelt voor:

- Om de OZB te verlagen van 8,1% naar 6%
- Hetgeen voor de jaren 2025, 2026, 2027 en 2028 EUR 70K lagere opbrengst betekent
- In plaats van extra inkomsten EUR 177.151 per jaar, EUR 107.151 per jaar

Ronde 3: Sporten, ontwikkelen & leren en meedoen in Eemnes

Algemeen

Afbouwen, verlagen, schrappen, afromen, terugbrengen, vooruitschuiven, niet invullen etc. zo begonnen we een paar weken geleden in de voorbereiding van de algemene beschouwingen. Geluiden die we liever niet horen en al helemaal niet in deze ronde. De ronde waar het vooral gaat over de mens, onze jeugd, onze ouderen onze inwoners. Bezuinigingen die onze inwoners rechtstreeks raakt omdat ze raakt in sociale omgeving, in hun gezondheid in hun welzijn!

Met deze begroting is er een zeker duurzaam evenwicht gevonden. Een evenwicht waarvan de balans gemakkelijk verstoord kan worden. Binnen wat beïnvloedbaar is, is het college er in geslaagd met relatief beperkte maatregelen een sluitende begroting te vinden en met wat hulp van de raad vanavond houden we wellicht ook nog wat ruimte om tegenvallers op te vangen waar we geen invloed op hebben.

DorpsBelang roept het college op te blijven zoeken naar duurzame keuzes die ook op de lange termijn doorwerken. Vorig jaar stelde DB immers al dat de

maatschappelijke opgaves groot zijn en de noodzakelijke strategische doelstellingen stevig moeten zijn.

Nu inhoudelijk naar de programma's. Waarbij een goed oordeel ons moeilijk is gemaakt; enerzijds ligt er een programmabegroting met anderzijds daarover heen diverse bezuinigingsvoorstellen met daarachter aan weer aanpassingen. Ja college, we hebben en houden vertrouwen in u maar hopen volgend jaar op een meer stabiele begroting tussen presentatie en algemene beschouwingen.

Programma 4 (vh. Prog. 10 en 11); Sporten, ontwikkelen en leren in Eemnes.

Vorig jaar hadden we het in deze ronde over het versterken van eigen kracht ipv correctief ingrijpen en het voorkomen dat jongeren in de put vallen.

DorpsBelang maakte zich toen zorgen over de stijging van de kosten en daarmee de betaalbaarheid op termijn. DorpsBelang is dan ook blij dat er niet gesleuteld wordt aan smart JOB's e.d. Investeren in de toekomst is investeren in de jeugd.

DorpsBelang steunt het gegeven dat het goed is om te kijken waar instellingen met minder subsidies kunnen en budgetten te verlagen waar ze kennelijk niet optimaal werden benut of verkeerd werden geraamd maar het blijft erg diffuus. Wat betreft onderwijs huisvesting is het goed om naar de toekomst over 2030 heen te kijken maar dan wel niet alleen richting Noordbuurt maar ook richting Zuidpolder.

Programma 5 (vh. Prog. 8, 9 en 11); Meedoen in Eemnes.

In de vorige editie van de algemene beschouwingen stelde we alvast dat Eemnes is een inclusieve en gastvrije samenleving waar zoveel mogelijk mensen actief zijn. Ondanks de bezuinigingen blijft DorpsBelang voor het stimuleren in het meedoen in het arbeidsproces en dat de focus op armoedebestrijding scherp moet blijven. Meedoen in de samenleving is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Zelfstandig mee doen al helemaal niet gaven we vorig jaar al aan. Daarom moet het opnemen van vluchtelingen in welke hoedanigheid dan ook altijd in balans zijn met de grote van ons dorp. We staan echter niet onwelwillend over een verlengen van de opvang van de AMV'ers en Oekraïners. DorpsBelang is wel fel gekant tegen een Regionale Opvang Locatie. Dit soort locatie hoort thuis bij een grootstedelijke locatie en niet in een dorpse of landelijke omgeving. Een ROL of een onderzoek er naar zal er in deze coalitie periode wat DorpsBelang betreft dan ook niet komen.

Tot slot danken we het college en ambtenaren voor de totstandkoming van de Begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 en wensen u wijsheid, goede gezondheid en plezier in uw werkzaamheden toe.

Bij deze ronde hebben we de volgende moties en amendementen:.

Motie zwembad de Biezem DB

Dictum

Bijdrage Eemnes zwembad de Biezem

Verzoekt

- Bijdrage Eemnes stapsgewijs af te bouwen van 2/6 naar 1/6
- Hierover in gesprek te gaan met de gemeente Laren

Amendement ROL DB

Dictum

Vanaf 2026 een ROL te faciliteren

Stelt voor:

- Geen ROL aanbod aan het COA doen
- En daarmee de budgetten van 2026 e.v. te annuleren

Amendement AMV locatie DB CDA

Dictum

Na 2025 geen bonus AMV in de begroting staat

Stelt voor:

- Om op basis van een positieve evaluatie en participatie met de omgeving, de locatie voor deze doelgroep voor langere tijd (lees 5 jaar) aan te bieden aan het COA
- En voor de jaren 2026, 2027 en 2028 ook EUR – 130.000 op te nemen